

سلام عليكم و رحمه الله

بسم الله الرحمن الرحيم

« الهی وَ أَنْطِقْنِي بِالْهُدَى، وَ أَلْهَمْنِي التَّقْوَى »

شب جمعه بر سر سفره قرآن هستیم، پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: « إِنْ أَرَدْتُمْ عَيْشَ السُّعْدَاءِ » اگر خواهان زندگی نیک بختان هستید، « وَ مَوْتَ الشُّهَدَاءِ » و خواهان مرگی همچون شهدا هستید، « وَ النَّجَاةَ يَوْمَ الْحَسْرَةِ » و در روز حسرت میخواهید اهل نجات باشید، « فَأَدْرُسُوا الْقُرْآنَ » بر سر درس قرآن بنشینید، بنابراین امشب میهمان دو آیه آخر سوره حمد هستیم .

تقاضا می کنم به روان تابناک آخرین و بزرگترین فرستاده خدا و اهل بیت پاکش صلواتی تقدیم بفرمایید. به روان پاک شهیدان از شهیدان صدر اسلام، کربلا تا به شهیدان ایران زمین ، عالمانی که ما را هدایت فرمودند ، امامزادگانی که ما در جوار آنها نشسته ایم و همه کسانی که قبورشان در اینجا هست بهره ای ببرند، صلواتی عنایت بفرمایید. برای شفای بیماران و مجد و عظمت مسلمانان و نابودی کفار و منافقان هم صلواتی عنایت بفرمایید.

تنها واجبی که یک مسلمان در طول عمرش در شبانه روز تکرار می کند این دعا هست : « خدایا ما را به راه راست هدایت فرما ». یک دعای واجبی است که صبح، ظهر، عصر، مغرب و عشاء آن را می خوانیم ، پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم که نماز شب هم بر او واجب بوده است، بیش از ما یعنی در دل شب هم یازده بار این دعا را میخوانده اند.

« إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ »

مگر ما گمراه هستیم که این را می خوانیم ؟ خیر، پس چرا تکرار می کنیم ؟ مگر ما مؤمن و مسلمان نیستیم ، پس چرا باید همچنان تکرار کنیم ؟ بزرگان ما در پاسخ به این سوال، اینطور توضیح می دهند که حکایت ما ، حکایت این چراغهاست ، این چراغها که روشن کننده این محوطه است به یک منبع برقی متصل است ، یک لحظه برق قطع شود ، همه اینجا را تاریکی می گیرد، همه ما ، من و شما، آقایان و خانمها، هر روز و هر شب ، هر ساعت محتاج هدایت خداوند هستیم ، چه بسا یک هوس درونی ، یا یک شیطان بیرونی باعث شوند که ما از راه مستقیم دور شویم ، پس همیشه باید این خواهش را از خداوند داشته باشیم که خدایا دست ما را بگیر! راه را به ما نشان بده ، می خواهیم دوست انتخاب کنیم ، می خواهیم همسر انتخاب کنیم، می خواهیم شغل انتخاب کنیم، خدایا تو به من نشان بده، تو تصمیم درست را ، راه درست را به من نشان بده ، در چه منطقه ای زندگی کنم که به سعادت من نزدیک است، با چه کسی همسفر بشوم ، اینها را تو به من نشان بده !

این دعا یک دعای واجب است که با تکرار، نه فقط برای خودم که بلکه برای همه از خداوند درخواست می‌کنم. آقایان، خانمها ما همه یک کاروانی هستیم که همه باهم در حال حرکت هستیم و از خدا می‌خواهیم که راه راست را نه فقط به من، بلکه به ما، با یک سوز و گدازی در رابطه با همسر، در رابطه با فرزندانم، درباره خواهر و برادرانم، همسایگانم، همشهریانم، همه عزیزانی که در این صحنها صدای من را می‌شنوند، نشان دهد. برای همه دعا کنیم، اسلام این سوز و گداز برای دیگران را به ما یاد داده است، همسر پیامبر، خدیجه کبری(س) می‌گویند: «پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم، شش روز با چشم گریان وارد خانه شد و روز هفتم با لب خندان، پرسیدم: ای رسول رحمت، علت گریستن شما در آن شش روز چه بود؟ و علت خوشحالی شما در امروز چیست؟ پیغمبر فرمودند: شش روز هست که دنبال هدایت یک جوان هستم، این لجبازی می‌کند و زیر بار نمی‌رود، امروز انعطاف نشان داد و حرف مرا پذیرفت.» «اهْدِنَا» خدایا راه راست را، راه حق را، راه درست را به همه ما نشان بده.

ما بالاخره یک راهی را باید برویم، نمی‌توانیم بایستیم، چرا که در حال حرکت هستیم؛ حال کدام راه را باید انتخاب کنیم؟

راه اول، راه خواسته‌ها و هوسهای خودم!! یا راه دوم، راه خواسته‌ها و هوسهای دیگران!! یا راه سوم، راه وسوسه‌های شیاطین و رسانه‌های بیگانه!! راه چهارم، راهی که پیشینیان و نیاکان هرچه که بود، می‌رفتند!! یک راه هم این است، راه خدا، راه اولیاء خدا، چرا دنبال هوس برویم؟ باید دنبال راهی بروم که خدا، پروردگار جهانیان نشان داده است، خالق که مرا می‌شناسد، راه را می‌شناسد، مقصد را می‌شناسد، مرا دوست دارد، مهربان است، راه خدا، یک راه ثابت است که عوض نمی‌شود، ده راه نیست، «الصِّرَاطُ» است، یعنی شاهراه است، «سُبُلُ»؛ یعنی راه‌های باریک باریک، این راهها ثابت است و عوض نمی‌شود. از خود قرآن کمک بگیریم، هفته گذشته سالروز درگذشت مفسر قرآن علامه طباطبایی (ره) بود، علامه طباطبایی (ره) از کارهایی که در زمان خودش کرده، این است که در تفسیر قرآن از خود قرآن کمک بگیرد. در موبایل تمام شما قرآن هست، آیا از قرآن‌های موبایلتان استفاده می‌کنید؟ می‌توانیم از همین نرم افزارهای موبایلی قرآن کمک بگیریم و مثلا کلمه «الصِّرَاطُ» را در قسمت جستجوی آن جستجو کنیم و تعداد دفعاتی که این کلمه و آیاتی که این کلمه در آنها آمده است را برایمان پیدا می‌کند، مثل:

۱ - سوره هود آیه ۵۶: «إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»، پروردگار من، بر صراط مستقیم است، پس اگر راه مستقیم را می‌خواهم از او بخواهم.

۲ - سوره یاسین، آیات ۳ و ۴: «إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (۳)، عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (۴)»، پیامبر که از فرستادگان خداست، اشراف دارد بر راه مستقیم، مثلا شما می‌خواهید به قم بروید و جاده قم را نمی‌شناسید، از کسی که راه را می‌شناسد؛ مانند پلیس یا کسی که آن منطقه را می‌شناسد، می‌پرسید، چه کسی صراط مستقیم را بدون لغزش، بدون انحراف می‌شناسد؟ مشخص است که پاسخ پیامبر رحمت می‌باشد.

۳ - سوره یاسین آیه ۶۱ ، «وَأَنْ اَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» ، مرا که خدای شما هستم، عبادت کنید، این صراط مستقیم است، یعنی همین نماز خواندن، روزه گرفتن، خمس دادن، زکات دادن، حج رفتن، جهاد کردن، امر به معروف و نهی از منکر کردن، ... اینها صراط مستقیم است.

۴ - سوره آل عمران آیه ۱۰۱ ، «وَمَنْ يَعْصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ» ، دامنه کبریایی خداوند را بگیرد و تضرع و التماس کنید، چرا که این راه مستقیم است.

شخصی از حضرت علی علیه السلام پرسید: (مگر شما در صراط مستقیم نیستید؟ فرمود: چرا هستم، پرسید پس چرا باز می گوید خدایا مرا به راه راست هدایت بفرما؟ حضرت علی علیه السلام فرمود: برای از این به بعد می گویم.) این حدیث از حضرت علی علیه السلام است، در تفسیر این آیه چون آیات قرآن هم نیاز به تفسیر دارند، چه کسی باید آنها را تفسیر کند؟ پیغمبر رحمت، بعد از پیغمبر چه کسی؟ امیرالمومنین علی علیه السلام، بعد از امیرالمومنین چه کسی؟ امامان بعدی ، و امامان ما آیات قرآن را توضیح داده اند، تفسیر کرده اند، یکی از آنها این مطلب است که در تفسیر «اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» امیرالمومنین علی علیه السلام فرمودند که معنای آن این است ، (أَدِمْنَا تَوْفِيقَكَ) پروردگارا توفیقی که به من داده ای را ادامه بده ، (الَّذِي بِهِ أَطْعَمْنَا) همان توفیقی که سبب شده من تاکنون از تو اطاعت کنم ، (فِي مَاضِي أَيَّامِنَا) پروردگارا در این سالهای گذشته به من توفیق داده ای تا تو را اطاعت کنم ، این که « اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» می گویم ؛ یعنی از این به بعد هم توفیق اطاعت، توفیق بندگی به من عنایت کن . ممکن است یک دوست ، یک آدم منحرف ، یک شیطان جنی ، یک شیطان انسی، مرا از راه درستی که در آن راه بودم، به بیراهه ببرد ، این است دلیل آنکه ما هر صبح و شام « اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» می گوئیم.

آیا میدانید «الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» چیست؟ سوره انعام آیه ۱۶۱، «قُلْ» ای پیامبر، اعلام کن به مردم، « إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»، پروردگار من، مرا به راه مستقیم هدایت کرده است . حالا این صراط مستقیم چیست؟ « دِينًا قِيمًا» همین دین استوار اسلام، این راه مستقیم است. یعنی همین شریعت مسلمانی، یعنی همین دستوراتی که در قرآن آمده است، این راه مستقیم است . هرکس نسبت به آیات قرآن گوش شنوا دارد و رهنمودهای خداوند در قرآن را می شنود، او در راه مستقیم است. هرکس گوش شنوا دارد ، نسبت به احادیث پیغمبر و اهل بیت علیهم السلام ، او در صراط مستقیم است.

آیه هفتم « صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ »

راه مستقیم راه کسانی است که خداوند به آنها نعمت ویژه ای داده است. حالا « أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ» چه کسانی هستند؟ دوباره از نرم افزارهای قرآنی موبایل استفاده می کنیم، از این وسیله می توانیم به خوبی استفاده کنیم . چرا که قرآن از بعضی از افراد در روز قیامت شفاعت می کند و از بعضی شکایت می کند که چرا از من استفاده نکردی؟ الان می توانیم با این موبایلها که همه جا با ما هستند، از قرآن

استفاده کنیم . ببینیم « أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ » چیست؟ باز از خود قرآن می پرسیم و در قرآنهاى موبایلی جستجو می کنیم ؛ مثل :

۱- سوره نساء آیه ۶۹ ، « وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ » ، هرکس از خدا و رسول اطاعت می کند ، « فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ » اینها همان « أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ » هستند که چهار گروه هستند ، « مِنْ النَّبِيِّينَ » ، « وَالصَّادِقِينَ » مبلغانی که رسالت پیامبران را در روستاها ، در شهرها صادقانه تبلیغ می کردند ، سخن راست داشتند ، « الصَّادِقِينَ » بهترین مصداقش ائمه اطهار هستند ، « وَالشُّهَدَاءِ » کسانی هم برای اینکه انبیاء به رسالتشان برسند ، جان باختند ، خون دادند ، « وَالصَّالِحِينَ » آدمهای صالح ، یعنی آدمهای کاردست ، کارمند یک اداره است ، کارگر است ، کشاورز است ، معلم است ، سر ساعت بیاید ، سر ساعت برود ، کم نگذارد ، کار کیفی انجام دهد ، آموزش ببیند و همانطور که آموزش دیده است ، کار کند ، محصول خوب تحویل دهد ، روش تدریس بداند ، با عشق و علاقه دانش آموزان را درس بدهد ، چنین شخصی صالح است ، مؤمن و صالح دو کلمه است ، ما به کدامیک احتیاج داریم؟ به هر دو ، « الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ » هم ذات ما باید خوب باشد و در دل و جانمان ایمان باشد و هم باید اعمالمان درست باشد ، هرکس در هر شغلی باید کارش را درست انجام دهد . یعنی در حقیقت هرکس در صبح و ظهر و مغرب و عشاء یک نماز می خواند به اهل عالم در حال شعار دادن است که من در خط انبیاء و شهدا و صالحین و صدیقین هستم . خدا شهید مطهری را رحمت کند ، یک کتاب خیلی شیرین و بیانی آسان دارد به نام (داستان راستان) ، راستان یعنی همین صدیقین ، منظور راستگویان نیست ، منظور راستان است ؛ یعنی تمام وجودش راست است ، حرفش با عملش ، حرفش با دانش هماهنگ است ، پس هر روز باید در ذهنمان مرور کنیم که آیا من در خط پیامبران و صدیقین هستم ؟ حدیثی داریم ، کسی که دروغ می گوید هفتاد هزار ملک او را نفرین می کنند ، العیاذ بالله اگر ده تا بگوید ، هفتصد هزار تا ، صدتا بگوید ، !!! خدایا هرچه تا به حال بوده است را حساب نکن ، از امشب به بعد من می خواهم در خط صدیقین که همان راستان هستند باشم . مولایمان فرمود : (راست بگو حتی اگر به ضررت باشد ، دروغ نگو حتی اگر به نفعت باشد) ، صدیقین یکی از گروههایی هستند که ما در هر صبح و شام در حال داد زدن هستیم که ما در خط شماییم . در انقلاب چند شهید داده ایم ؟ سیصد هزار نفر ، یعنی این افراد یقه ما را خواهند گرفت که تو هر روز می گفتی من در خط شما شهدا هستم ولی آبروی ما را بردی .

حالا ادامه آیه می فرماید : « غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ » مغضوبین نه ، یعنی روزی ده بار ما اعلام می کنیم من در خط مغضوبین نیستم ، حالا این «مغضوبین» چه کسانی هستند ؟ باز می توانیم از این نرم افزارهای موبایلی استفاده کنیم ، این کلمه را در آن جستجو کنیم ، یک گروهی بودند که خداوند در مورد آنها در قرآن گفته است ، «أَنْيَ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ» من شما بنی اسرائیل را بر جهانیان برتری دادم ، اما همین ملت انقلابی که فرعون را به خاک سیاه نشاندد ، مثلا سی سال بعد از انقلاب ، چهل سال بعد از انقلاب عوض شدند ، بازاری هایشان رباخوار شدند ، علمایشان رشوه گیر شدند ، جوانهایشان تن پرور شدند ، یعنی موسی بن عمران نزدیک فلسطین به مردم خودش گفت برویم تا با جباران بجنگیم ، قوم بنی اسرائیل گفتند یا نبی الله ما جای خود نشسته ایم ، «فَأَذْهَبَ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ»

تو با خدای خود بروید و بجنگید ما اینجا منتظر نشسته ایم ، خداوند که قدرت زیادی دارد و شما هم که پیغمبر هستید ، شما بروید بجنگید و خبر پیروزی را به ما بدهید ، قرآن می گوید : « اینها جزو «مغضوبین» هستند. «فَبَاءُوا بِغَضَبٍ» یعنی مبتلا شدند به غضب ، حالا من که هر روز نماز می خوانم، باید به سرگذشت آنها فکر کنم ، اگر یک ملتی انقلاب کردند و انقلابشان را محکم نگه داشتند، آنها « أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ» هستند، ولی اگر دنبال تن پروری و رشوه گیری و رباخواری رفتند آنها « مغضوبین» هستند . چند مثال دیگر از اینکه مغضوبین چه کسانی هستند، بگوییم ؟

۱- سوره فتح آیه ۶ ، «وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ» ، خداوند در قرآن معمولاً زن و مرد را از هم جدا نمی کند ؛ مگر آنکه عمدی داشته باشد ، یعنی خداوند بخواهد بگوید که خاتم ها هم در این صحنه فعال هستند ، در این آیه می گوید: « خداوند مردان و زنان منافق را عذاب می کند . » ، «وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ» مردان و زنان مشرک را ، «الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ» آدم هایی که به خداوند بدگمان هستند، هرچه رهبر می گوید ، خداوند نصرت می دهد ، بعضی ها می گویند این حرفها را روحانیون ساخته اند ، نصرت خداوند چه زمانی بود؟ کجا خداوند امام حسین علیه السلام را یاری کرد ؟ بله ، خداوند امام حسین علیه السلام را یاری کرد، دلیلش این است که جمعیتهای میلیونی در آمریکا در اروپا، در عراق، در ایران ، از شرق تا غرب از ته دل صدا میزنند : (لیبک یا حسین)، آیا این پیروزی نیست؟ چه خبری از یزید در دنیا هست ؟ اینها که به خداوند بدبین هستند ، «عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ» بدبختی و خشم خداوند بر آنها باد ، منافق و مشرک مورد غضب خداوند هستند.

۲- سوره طه آیه ۸۱ ، یک گروه دیگری هستند که روزی و رزق خداوند را می خورند ولی عیاشی و سرکشی می کنند، «كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ» ای بندگان از روزیهای پاک بخورید، «وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ» اما سرمستی و سرکشی نکنید، «فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي» اگر رزق خدا را بخورید ولی مستی کنید، غضب من به سراغتان می آید ، «وَمَنْ يَحِلِّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى» هرکس مغضوب درگاه خداوند بشود، « هَوَى» یعنی سقوط می کند ، ساقط می شود.

۳- سوره نحل آیه ۱۰۶ ، در مورد مرتدین است، کسی که از خداوند دست بکشد مورد غضب خداوند قرار می گیرد. مرتد یعنی به جای حرکت به جلو ، عقبگرد می کند، « مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ» هرکس بعد از آنکه ایمان آورد، کفر بورزد، « فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ» غضب خدا شامل حالش می شود. البته یک استثناء دارد، آن هم این است ، آن کس که در چنگالهای مشرکان گیر افتاده است و آنجا به او می گویند به بتها ابراز علاقه کن و او هم به اجبار اراز علاقه می کند ، «إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ» یعنی زیر شکنجه و به اجبار ابراز علاقه می کند، آن استثناء است ، مثل یکی از اصحاب پیغمبر به نام عمار یاسر، که زیر شکنجه یک مقداری از آن حرفهایی که مشرکان به او می گفتند را گفت و با چشم گریان پیش پیغمبر آمد ، ولی پیغمبر فرمود : « نه ! عمار سرتا پایش ایمان است . »

« وَلَا الضَّالِّينَ» ؛ یعنی نه گمراهان ، به نظر شما بین مغضوبین و ضالین کدامیک بدتر هستند ؟ امامان ما فرموده اند : « یهودی ها مغضوبین هستند و نصرانیها (همان مسیحیها) ضالین هستند » ، به نظر شما کدامیک وضع بدتری دارند؟ واضح است که مغضوبین وضع بدتری دارند ؛

چرا که این افراد علاوه بر آنکه خودشان راه را اشتباه می روند، دیگران را هم گمراه می کنند، چه کسی ما را گمراه می کند؟ اولین آنها شیطان است، ۹۹ آیه در قرآن در مورد او آمده است و خداوند ۱۴ بار فرموده است که او دشمن است. یکی از کارهایش همین گمراه کردن هست، روشهای مختلفی هم دارد، با ترفند، با وسوسه، با فریب گمراه می کند، دومین آنها دوست بد است، مواظب دوستانمان باشیم، در روز قیامت فردی کور محشور می شود که «لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ» دوست بدی در دنیا داشته است که او را بدبخت کرده و به این روز انداخته است، «يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا» (سوره فرقان - آیه ۲۹) تا قبل از اینکه با فلانی رفیق شوم، مسجد، هیئت، زیارت می رفتم، او مرا به دین بدبین کرد، او مرا به نماز بدبین کرد، رفیق بد عامل گمراهی است. موضوع گمراهی آن قدر خطرناک است که در ۲۰۰ جای قرآن مطرح شده است، سومین آنها سامری است، سامری چه کسی است؟ سامری یک هنرمند موسیقیدان همه چیز بلد است، طلاهای مردم را جمع کرد و در غیاب حضرت موسی علیه السلام یک گوساله درست کرد و به مردم گفت این خداست، فکر می کنید مردم قبول کردند؟ بله متأسفانه، مگر می شود؟ بله آن قدر هنرمندانه این کار را انجام داد که جمع زیادی فریب خوردند.

• درسهای تربیتی سوره حمد

ما در سوره حمد با «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»، به دامن خداوند رفتیم و رابطه مان را با دیگران قطع کردیم. با «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»، و شکر نعمتهای خداوند، زمینه را برای نعمتهای دیگر آماده کردیم، با «رَبِّ الْعَالَمِينَ» مربی بودن و متربی بودن خودمان را اعلام کردیم، با «مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ»، غفلت خودمان را از قیامت گفتیم، با «الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»، در سایه لطف او قرار گرفتیم، با «إِيَّاكَ نَعْبُدُ» ریا و شهرت پرستی را کنار گذاشتیم، با «إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ»، به کمک خداوند امید بستیم، با «أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ»، نعمتها را از او دانستیم، با «اهْدِنَا» راه حق طلبی را باز کردیم، و با «غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ»، بیزاری و نفرت خودمان را از مغضوبین و ضالین اعلام کردیم.

خدایا راه راست را به ما نشان بده. آینده ملت ایران را از حال و گذشته خوشتر، تقدیر بفرما، خدایا شب جمعه است، زیارت کربلا را قسمت این جمع بفرما، شفاعت شهیدان را قسمت ما بفرما، رهبر عزیزمان، کشور عزیزمان، مردم عزیزمان را از هر گزند حفظ بفرما. به روان پاک شهیدان، روح مطهر و بلند امام خمینی صلواتی تقدیم بفرمایید.